

ge del, dels bestemmelser om strafansvar for pligtforsømmelser under tjeneste i forsvaret i fredstid og under væbnet konflikt samt forbrydelser mod det militære forsvar.

I sommeren 1999 nedsatte forsvarsministeren udvalget til revision af denne militære straffe- og retsplejelovgivning. Udvalget fik til opgave at underkaste denne lovgivning samt de dertil knyttede administrative bestemmelser en vurdering med henblik på en mulig revision. I den forbindelse har udvalget skulle vurdere behovet for en særlig straffe- og retsplejelovgivning omfattende overtrædelser begået i fredstid af såvel ansat som værnepligtigt personel.

I januar 2004 afgav udvalget sin betænkning nr. 1435/2004 om den militære straffelov, retsplejelov og disciplinarlov. Ved afgivelsen af betænkningen bestod udvalget af en formand (landsdommer Nils Black) og 18 andre medlemmer udpeget af Advokatrådet, Dansk Røde Kors, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, Hærens Konstabel- og Korporalforening, Centralforeningen for Stampersonel, Forretningsudvalgene for værnepligtige (nu Værnepligtsrådet), København og Århus universiteter, Folketingets Ombudsmand, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen.

Udvalgets forslag til militær straffelov er afgivet i enighed bortset fra ét medlem, som ikke støtter opretholdelsen af en militær straffelov i fredstid i Danmark, 6 medlemmer, som ønsker en anden formulering af udkastet til militær straffelov § 9 vedrørende straffrihed, 7 medlemmer, som ønsker en anden formulering af udkastet til militær straffelov § 23 vedrørende forstyrrelse af den offentlige orden og beruselse uden for tjeneste og 3 medlemmer, som ønsker en anden formulering af udkastet til militær straffelov § 27 vedrørende indskrænkning i forenings- og forsamlingsfriheden.

Lovforslaget bygger i det hele på betænkningen og det deri indeholdte lovforslag. Forsvarsministeriet har ikke på baggrund af de indkomne høringssvar, jf. punkt 6, bortset fra enkelte lovtekniske justeringer fundet anledning til at ændre i udvalgets lovforslag. I de tilfælde, hvor der ikke har været enighed i udvalget om udkastet, har Forsvarsministeriet fulgt flertallets forslag. Forsvarsministeriet har dog udeladt lovforslagets § 27 vedrørende indskrænkning i forenings- og forsamlingsfriheden, jf. nærmere lovforslagets punkt 3.11.

2. Hovedpunkterne i militær straffelov, gældende ret

For forsvaret gælder en særlig militær straffelov. De almindelige regler i straffeloven gælder også inden

for forsvaret. Den militære straffelov er i lighed med straffelovens systematik delt op i en almindelig del og en speciel del.

Den militære straffelov almindelig del indeholder nogle bestemmelser, der fraviger eller supplerer bestemmelser i straffelovens almindelige del om de almindelige betingelser for straf, f.eks. om den personkreds, der er omfattet af loven, om medvirken til overtrædelse af militær straffelov og om straffrihed ved at følge en lovlig tjenstlig ordre.

Militær straffelov speciel del indeholder i kapitel 7 nogle straffebestemmelser, som vedrører forskellige former for pligtforsømmelser begået af tjenstgørende militært personel. Disse regler erstatter navnlig de almindelige bestemmelser i straffeloven §§ 156 og 157 om offentligt ansattes pligtforsømmelser i tjenesten. Som eksempler på særlige militære pligtforsømmelser kan nævnes ulydighed, mytteri, udeblivelse fra tjeneste og vagtforseelser. Flere af disse bestemmelser indeholder skærpede strafferammer, herunder når forholdet er begået under krig.

I lovens kapitel 8 om »forbrydelser mod forsvarmagtens kampdygtighed« findes en række bestemmelser, som kriminaliserer forskellige skadegørende handlinger rettet mod det militære forsvar, herunder f.eks. afsløring af militære hemmeligheder, krigsforræderi og spionage. Disse bestemmelser finder især anvendelse under krig. Kapitel 7 indeholder desuden bestemmelser, der har til formål at beskytte enkeltpersoner under krig. Det gælder især § 25, som kriminaliserer centrale overtrædelser af krigens folkeret.

Militær straffelov, som senest er revideret i 1973, er bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 642 af 30. september 1987. Lovekendtgørelsen er optaget som bilag I til betænkningen. I bilag II sammenholdes lovforslaget med gældende ret.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Systematik

I lighed med den gældende militære straffelov er lovforslaget delt op i en almindelig del og en speciel del. Almindelig del (kapitel 1) indeholder ud over bestemmelser om anvendelsesområde, herunder hvilken personkreds, der er omfattet af loven, bestemmelser, som fraviger eller supplerer bestemmelser i straffelovens almindelige bestemmelser herunder om dansk straffemyndighed (§ 5), tilregnelser (§ 6), nødværge (§ 7), medvirken (§ 8), og straffrihed (§ 9). Endelig indeholder forslaget til almindelig del en bestemmelse om, hvornår reglerne om væbnet konflikt kan finde